

Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Кольо Фичето”

гр. Бургас 8000, бул. ” Ст. Стамболов” № 69

☎ 056/54 -27-76, 54-60-64

☎ 056/53-00-94

e-mail: info-200245@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор

инж. Даниела Симеонова

**ПРАВИЛА ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА
УЧЕНИЦИТЕ**

В ПГСАГ „КОЛЬО ФИЧЕТО“

ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Правилата и планът са приети на Педагогически съвет с протокол № 13/13.09.2023 г. и утвърдени със заповед №...../ .....г. на Директора.

I

ВЪВЕДЕНИЕ

Приобщаващото образование в училище е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите на ЗПУО.

II

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

1. На учениците се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
2. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците.
3. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.
4. Осигуряване на съпътстваща подкрепа за ученици, пропуснали присъствени занятия поради възпрепятствие.
5. Осигуряване на здравословен психоклимат и спокойна среда за работа в колектива на училището, за учениците и техните семейства.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

1. За организиране и координиране на дейностите по провеждане на подкрепа за личностно развитие на учениците в училището за

съответната учебна година Директорът със заповед определя Координатор.

2. Функциите на Координатора са както следват:

- обсъжда с учителите, кл. ръководители и с учителите, които преподават на съответните ученици, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието им в дейността на класа;
- координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) на учениците, вкл. и работата им с родителите;
- координира предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците в училище;
- организира и координира дейностите във връзка с провеждане на събеседване и насочване на ученика в определен клас на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила при приемането им за обучение в училището.

3. В края на учебната година Координаторът подготвя и представя на директора обобщен доклад за проведените дейности за осигуряване на подкрепа на учениците за съответната учебна година.

I

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.1 Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в паралелката, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети;
3. допълнително консултиране по учебни предмети;
4. кариерно ориентиране на учениците;
5. занимания по интереси;
6. библиотечно-информационно обслужване;

7.грижа за здравето;

8.поощряване с морални и материални награди;

9.дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

10.дейности за превенция на обучителните затруднения.

Чл.2 Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва провеждане на регулярни срещи за:

1.обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват учениците - обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в паралелката;

2.преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на ученик;

3.определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

4.определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на обучителните затруднения.

Чл.3 Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които са напреднали по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

1.Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя по предмета и координатора по чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование, а за учениците със специални образователни потребности и за учениците с изяви дарби - от екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретния ученик.

2.Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност от 60 до 120 учебни часа годишно.

3.Допълнителното обучение по учебен предмет може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 80 учебни часа.

4. За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

Чл.4 Консултирането по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично по график, в рамките на учебната година;

1. Графикът на консултациите е утвърден от директора и поставен на видно място в сградата, както и в интернет страницата на училището.

2. Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебните предмети.

Чл.5 Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Формите за кариерно ориентиране в училището са индивидуалното и груповото информиране и консултиране, индивидуалната и груповата работа и работата по програми за кариерно ориентиране.

(1) Информирането се отнася до:

- видовете подготовка в училищното образование, профилите, специалностите от професии;
- институциите в системите на предучилищното и училищното образование, професионалното образование и обучение и висшето образование и условията и реда за прием на ученици и студенти;
- динамиката и потребностите на пазара на труда.

(2) Консултирането е насочено към:

- разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия;
- формиране на умения за планиране на учебното и личното време;
- формиране на умения за планиране на кариерното развитие;
- преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците;
- решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация.

Индивидуалната и груповата работа се осъществява за:

- подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация;
- провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
- провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа;
- провеждане на тренинги с ученици за формиране на умения за вземане на решения и търсене на работа.

(3) В началото на всяка учебна година психологът, съвместно с ръководителя на училищния кариерен център разработват план за кариерно ориентиране на учениците, съобразен с възрастовите им особености.

(4) Планът се съхранява от Координатора по приобщаващо образование в гимназията

Чл.6 Заниманията по интереси включват:

1. дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, лидерски умения и изяви на способностите са в направленията дигитална креативност, природни науки, математика, технологии, изкуства и култура, спорт, гражданското образование, екологично образование и здравословен начин на живот;
2. дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
3. обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 ЗПУО.

(1)Заниманията по интереси в гимназията се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други. Те са в съответствие с желанието на учениците, със съгласието на родителите, съобразно възможностите на училището и се регистрират в информационната система за занимания по интереси до 5 октомври.

(2) За съответната учебна година заниманията се избират след проучване на желанията на учениците въз основа на анкета, която съдържа индикатори за отчитане на индивидуалните потребности, интереси, минал опит на ученика.

(3) Заниманията по интереси могат да се организират съвместно с физически и с юридически лица, чийто предмет на дейност е свързан с посочените направления, като се прилагат изискванията на Наредба за приобщаващото образование.

(4) Заниманията по интереси могат да се провеждат в училището и/или др. места (музеи, библиотеки, бази на др. институции и др.) в съответствие с разпоредбите на Наредба 10 за организация на дейностите в училищното образование.

(5) Заниманията по интереси се провеждат извън часовете по учебен план, през почивни дни и ваканции. Организират се със седмичен брой часове, но не по-малко от два часа седмично по броя на учебните седмици, съгл. времеви график от ръководителя на групата с разпределение на темите.

(6) При отсъствие на ръководителя на групата повече от три часа графикът се актуализира като се запазва общия брой часове за съответната дейност.

(7) При отсъствие на ученик от конкретно занимание, той представя на ръководителя на групата документ, който удостоверява обстоятелствата за отсъствието му. Ръководителят съхранява документа за съответната учебна година.

(8) До 10 октомври зам.-директор по учебна дейност изготвя програма за занимания по интереси за съответната учебна година, която се утвърждава от директора. До 1 септември на съответната уч.година зам.-директора по учебна дейност изготвя отчет за проведените занимания по интереси, който представя пред педагогическия съвет.

Чл.7 Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищната библиотека и свободен достъп на учениците до информация от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа.

Чл.8 (1) Грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на учениците до медицинско обслужване.

1. При наличие на епидемична обстановка се определя помещение, в което се отделят лицата, проявили симптоми на заболяване.
2. Осигурява се пропускателен филтър на входа на училището.
3. Въвеждат се противоепидемични мерки, задължителни за спазване от всички на територията на училището.

(2) Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на ученика и за проведени медицински изследвания и консултации на кл. ръководител и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището.

(3) Организирант се програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други.

Чл.9 Учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на институционалната общност.

(1) Предложения за награждаване се правят до директора от педагогическите специалисти, от родители, от ученически съвет, от др. лица и организации на бланка по образец на училището. Постъпилите предложения се обсъждат на заседание на педагогически съвет. Директорът въз основа на решението на педагогическия съвет със заповед определя учениците, които се удостояват с награди, като се посочват и конкретните критерии, на които трябва да отговарят.

(2) Видът на наградите е в зависимост от възможностите на училището и постиженията на учениците.

(3) Наградите се връчват на значими празници, тържествени поводи, церемонии на специални за училището събития.

(4) Учениците може да се подпомагат със стипендии, определени с акт на Министерския съвет.

Чл.10 Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни деца и ученици в гореописаните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа.

1. Психологическата подкрепа към учениците, педагогическите специалисти и родителите.

2. Психологическата подкрепа се осъществява от психолог и включва:

- създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;

- предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;
- извършване на групова работа с ученици и кризисна интервенция;
- работа със средата, в която е ученикът - семейството, връстниците.

Чл.11 Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности, като:

1. допълнително обучение по отделен учебен предмет;
2. консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове

(1) Допълнително обучение по чл.11, т.1 е насочено към ученици от училището :

1. за които българският език не е майчин;
2. за ученици със системни пропуски по даден учебен предмет и годишна оценка слаб (2), или тези, които не са постигнали очакваните резултати, заложили като прагова стойност за успешност при национално външно оценяване, както и за тези, които напредват по даден учебен предмет;
3. за ученици, които срещат затруднения, индикирани чрез срочна оценка слаб (2) или три последователни текущи оценки слаб (2);
4. за учениците, за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

(2) Потребностите от допълнителното обучение за учениците по т.2,3 и 4 се определят от учителя по предмета и от координатора, а за учениците със специални образователни потребности - от екипа за подкрепа за личностно развитие.

(3) Координаторът съвместно с учителя по предмета изготвят график за провеждане на допълнителното обучение по време удобно за ученика, извън учебните му занятия. Продължителността на обучението е съобразно чл. 27 от Наредбата за приобщаващо образование.

(4) Координаторът внася предложение до директора за провеждане на допълнително обучение с приложен график.

(5) За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището издава заповед и уведомява родителите чрез класния ръководител, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

(6) Консултации по учебни предмети се провеждат по график за всеки учебен срок, в обратна за ученика учебна смяна. Графикът на консултациите е поместен в сайта и на информационните табла в училище.

Чл.12 Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни ученици, които срещат затруднения в обучението.

Чл.13 Дейности от общата подкрепа за целите на превенцията на насилието и преодоляване на проблемното поведение за целите на превенцията на обучителните затруднения задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на учениците с обща продължителност за отделен ученик или за група ученици не по-малко от 30 учебни часа.

(1) Класните ръководители чрез писмен доклад информират Координатора за учениците , на които е необходимо да се проведат дейности за обща подкрепа като описват конкретните причини и предложения за провеждане на адекватни дейности, съобразно с индивидуалните особености на всеки ученик.

(2) Координаторът внася обобщено предложение до Директора за предприемане на съответните дейности.

(3) Директорът на училището въз основа на предложението на Координатора и на резултатите от образователния процес издава заповед за определяне на учениците и на условията за провеждане на дейностите.

(4) Родителите се информират от класния ръководител за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите.

(5) В случай, че родителите не осигуряват присъствието на своето дете, директорът на училището писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане" по настоящия адрес на ученика.

(6) Класният ръководител запознава родителя с предприетите конкретни дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното

поведение и/или за превенция на обучителните затруднения и го информират за резултатите от изпълнението им.

(7) В случаите, когато ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в тримесечен срок от предоставянето, класният ръководител на ученика запознава родителя с необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности на ученика.

II

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВЕН ОРГАНИЗАЦИОНЕН КЛИМАТ И НА ПОДХОДЯЩА ПСИХОЛОГИЧЕСКА СРЕДА В УЧИЛИЩЕ

Чл.14 Дейностите по превенция и интервенция на тормоза и насилието в училището се разработват въз основа на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на училищното образование и на алгоритъм за неговото прилагане, утвърдени със заповед от министъра на образованието и науката.

(1) В началото на учебната година се Директорът със заповед определя Координационен съвет за противодействие на насилието (КСПН) в училището, който да координира и реализира дейности по превенция и преодоляване на проблеми, свързани с тормоз и насилие сред учениците.

(2) КСПН разработва план за дейността си през съответната учебна година.

(3) КСПН представя отчет за дейността си на заседание на педагогическия съвет в края на уч.година.

Чл.15 За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
3. консултиране на ученика с психолог/ педагогически съветник;

4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
5. насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи;
8. други дейности, определени в правилника за дейността на институцията.

(1) Дейността по т. 1 се прилага в случай на необходимост от изясняване на възникнал конкретен проблем. Класният ръководител осъществява разговор с ученика за установяване на причините, довели до възникването на проблема, при спазване на етичния кодекс на училищната общност. Класният ръководител съвместно с ученика и със съгласие на негов родител определят дейности, които да доведат до преодоляване на проблема. Класният ръководител оказва подкрепа на ученика при осъществяването на тези дейности. Предприетите дейности се описват в Дневника на класа от кл. ръководител на страницата за Дейности за обща подкрепа за личностно развитие.

(2) Дейността по т.2 се осъществява в училището от подготвен за разрешаване на конфликтни ситуации учител (медиатор) и/или психолог/педагог консултант, който не е страна в конкретния конфликт и който посредничи между страните в конфликта с цел разрешаването му. Класният ръководител подава сведение(заявка) до психолог/педагог-консултант с описание на конкретния конфликт и предприетите до момента дейности по проблема.

Посредникът в конфликта провежда разговор с всички страни в конфликта за установяване на причините, довели до възникването му, при спазване на етичния кодекс на училищната общност. След изясняване на причините за възникването на конфликта, ученикът или учениците получават подкрепа от посредника за разрешаването му. Предприетите мерки се описват в протокол от посредника в конфликта. След приключването им документацията по подкрепа(протокол, график, доклад за постигнати резултати и др.) се предава на координатора за съхранение.

(3) Дейностите по т.3 и т.5 се осъществяват по препоръка на класния ръководител или на друг педагогически специалист след наблюдение на ученика в процеса на обучението и в дейността на училището и установяване на необходимост от провеждане на консултации с психолог или от насочване към занимания, съобразени с неговите интереси.

Консултациите се провеждат от психолог/педагог-консултант въз основа на потребностите на ученика. Проведените консултации се регистрират в документацията на специалиста по случая. След приключване на предприетите мерки същият представя доклад до координатора за постигнати резултати и необходимост от последващи дейности.

Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и др., създадени в училището или в др. външни организации.

(4) Дейността по т. 4 се осъществява по препоръка на класния ръководител или на друг педагогически специалист. Извършва се след наблюдение на ученика в процеса на обучението и в дейността на училището и установяване на необходимост от включване в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти.

Кл. ръководител след направена екипна среща с уч.психолог и определяне на необходимостта от създаване на група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти запознава координатора за необходимостта от създаването ѝ с мотивите за това и името на съответния ученик. Координаторът внася мотивирано предложение до директора за създаване на групата. Групите за повишаване на социалните умения се организират в училището от лице/а, определени от Директора, а при необходимост се привличат и външни специалисти.

(5) Дейността по т.6 се осъществява от личност по избор на ученика, която той приема и уважава и която е изразила съгласие за участие в индивидуалната му подкрепа.

Индивидуалната подкрепа на ученика може да бъде осъществена от учител от училището, от лице от семейството, от близък на ученика или от обществено изявена личност, на която ученикът има доверие или която е пример за него и спомага за развитието на силните му страни и за цялостното му личностно развитие.

След проведена екипна среща с кл. ръководител-ученик – родител/представител на ученика – координатор и със съгласието на

родителя за избраната като наставник личност и срок, координаторът прави мотивирано предложение до директора. Директорът издава заповед.

(6) Дейността на т.7 се осъществява, като ученикът съвместно с класния ръководител избира конкретна дейност, определена в правилника за дейността на училището, която да извърши в полза на училището или паралелката.

Дейността в полза на училището или паралелката е съобразена с възрастовите особености и здравословното състояние на учениците и не унижава тяхното достойнство.

(7) Дейността по т. 7, свързана с определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи, се осъществява по желание на ученика след избор на такива инициативи от училището.

(8) Кл. ръководител вписва избраните дейности и срок в дневника на класа

Чл.16 За всички предприети дейности с децата или учениците за преодоляване на проблемното им поведение и за справяне със затрудненията им с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието в дейността на институцията и с поведенческите им прояви се информира родителят, а за дейността по т. 6 се изисква и информираното му съгласие.

(1) При отказ от страна на родителя да съдейства и да подпомага реализирането на дейностите, директорът на институцията писмено сигнализира дирекция „Социално подпомагане” по настоящия адрес на детето или ученика за предприемане на действия при необходимост при условията и по реда на Закона за закрила на детето.

(2) Дейностите се предприемат и се осъществяват независимо от предприетите действия по чл.16, ал.1 от настоящите правила по отношение на родителя.

Ш

НАЛАГАНЕ НА САНКЦИИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.17 За неизпълнение на задълженията на учениците, определени в ЗПУО, в подзаконовите нормативни актове по прилагането му и в правилника за дейността на училището, може да се налагат санкциите, определени в чл. 199, ал. 1 от ЗПУО, а именно:

1. Забележка;
2. Преместване в друга паралелка в същото училище;
3. Предупреждение за преместване в друго училище;
4. Преместване в друго училище;
5. Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение.

Чл.18 Освен налагането на санкция в зависимост от причините за проблемното му поведение на ученика се предоставя планирана обща подкрепа за личностно развитие.

(1) Видът на дейностите за обща подкрепа се определя от координатора по чл. 7, съвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя.

Чл.19 За преодоляване на проблемното поведение и за превенция на отпадането от училище на ученици, които извършват нарушения, отсъстват по неуважителни причини или са в риск от отпадане, класният ръководител и/или психолог в училището осъществяват връзката и сътрудничеството между училището, семейството и обкръжението на учениците.

Чл.20 (1)В процедурата по налагане на санкцията малолетният ученик се представлява от родителя или от упълномощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителя си.

(2) В случай че родителят ще отсъства от настоящия си адрес за срок повече от един месец, той уведомява писмено директора на училището, като посочва лице, което ще контактува с училището за времето на отсъствието му по всички въпроси, свързани с училищното образование, с изключение на отписване на ученика от училището или промяна на формата на обучение, както и на адрес и контакти на лицето.

(3). При неизпълнение от страна на родителя на задълженията по ал.1, както и в случаите, когато родителят или лицето по ал.2 не могат да бъдат открити

на посочения адрес, директорът на училището сигнализира дирекция „Социално подпомагане” по настоящия адрес на ученика за предприемане на действия при условията и по реда на Закона за закрила на детето.

Чл.21 Отсъствията на учениците от училище се отчитат в учебни часове.

(1) Закъснение на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути - като едно отсъствие.

(2) Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина, класният ръководител е длъжен да уведоми за това родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствието.

(3) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

1. по медицински причини, за което представя медицински документ до 3 учебни дни след връщането си в училище, издаден от личен лекар или от лекар в лечебно заведение;
2. поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование, като състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, при представяне на документ от спортния клуб, в който ученикът членува, от организаторите на дейностите, от институцията, от името на която участва в тях, и след писмено потвърждение от родителя;
3. до 3 учебни дни в една учебна година въз основа на мотивирано писмено заявление по обр. на училището от родителя до класния ръководител. Заявлението се подава преди отсъствието на ученика, а ако това е невъзможно, родителят уведомява класния ръководител в телефонен разговор или по имейл и подава заявлението до 3 учебни дни след връщането на ученика в училище.
4. до 7 учебни дни в една учебна година с предварително разрешение на директора на училището въз основа на мотивирано писмено заявление по обр. на училището от родителя, в което подробно се описват причините за отсъствието. На заявлението се посочва и становището на кл. ръководител.

Чл. 22 Санкциите „преместване в друго училище” и „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение” може да се налагат и за

допуснати повече от 15 отсъствия по неуважителни причини през учебната година.

Чл.23 (1) Директорът на училището задължително писмено уведомява родителя или съответно – определеното от родителя лице за откриването на процедура по налагане на санкция, а в случаите на налагане на санкция „предупреждение за преместване в друго училище”, „преместване в друго училище” или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение” - и съответните териториални структури за закрила на детето.

(2) В уведомлението по ал. 1 се посочват извършеното от ученика нарушение и условията по чл. 60, ал. 1 и чл. 65, ал. 2, при които родителят или определеното от него лице може да участва в процедурата по налагане на санкцията.

(3) Връчването на уведомлението по ал. 1 се извършва от служител на училището, по пощата или чрез куриерска служба с препоръчана пратка с обратна разписка на адреса на родителя или на лицето.

Съобщаването по ал. 1 може да се извърши и на посочен от родителя или лицето електронен адрес, като в този случай връчването се удостоверява с копие от електронния запис за това.

Чл.24 Преди налагане на санкция директорът или упълномощено от него лице задължително изслушва ученика в присъствието на психолог и/или се запознава с писменото обяснение на ученика на фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение.

1. На изслушването присъства и социален работник в съответствие с чл.15, ал. 4 от Закона за закрила на детето.
2. Родителят на ученика, съответно лицето, което родителя е посочил за времето на отсъствието си, има право да присъства на изслушването и да изрази мнение.
3. По предложение на класния ръководител и/или по молба на непълнолетния ученик, съответно на родителя, когато ученикът е малолетен, изслушването на ученика може да се извърши и в присъствието на учител, на друг педагогически специалист от училището или на друго лице, на което ученикът има доверие.
4. За изясняване на фактите и обстоятелствата по време на изслушването директорът може да покани за участие и за изразяване на мнение учители, които преподават на ученика, както и ученици от училището, запознати с конкретното нарушение.

5. За всяка процедура по налагане на санкция и на мярка по чл.199, ал. 2 или 3 от ЗПУО се определя лице, което да докладва за извършеното нарушение - класният ръководител или учител, който преподава на ученика.

Чл.25 В зависимост от тежестта на нарушенията и обстоятелствата класният ръководител и/или педагогическият съвет обективно преценяват и предлагат на директора съответната санкция.

Чл.26 Преди налагане на санкции се взема предвид мнението на класния ръководител на ученика.

Чл.27 (1) Заповедта за налагане на санкцията се издава при спазване на разпоредбите на чл.205 от ЗПУО.

(2) В мотивите се посочват предприетите дейности за мотивация на ученика и за преодоляване на проблемното му поведение, в случай че такива са били предприети, и причините те да не дадат резултат.

Чл.28 (1) Наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон/личното образователно дело на ученика.

(2) Ученик, на когото е наложена санкция „преместване в друго училище”, продължава обучението си в другото училище при условия и по ред, определени със заповед на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Ученик, на когото е наложена санкция „предупреждение за преместване в друго училище”, „преместване в друго училище” или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение”, за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех.

(4) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

IV

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.29 Оценка на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

(1) Допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.

1. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика, утвърден със заповед на директора на училището за конкретен ученик по чл. 187, ал. 2 ЗПУО.
2. Оценката на индивидуалните потребности на ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране - силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.
3. Въз основа на обсъждането на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни ученици, които срещат затруднения в обучението, както и при наличието на сведения от педагогически специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на конкретни ученици се определят учениците, на които следва да се извърши оценка на индивидуалните им потребности с цел осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
4. За извършването на оценката родителят представя следните документи:
  - заявление до директора;
  - статуси от проведени предварителни изследвания и консултации - психологични, логопедични, медицински, както и становище от специален педагог - при наличие на такива, в зависимост от потребностите на ученика;
  - всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на ученика.

- протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването - при ученици с хронични заболявания.

(2) За извършването на оценката на индивидуалните потребности на ученици с изяви дарби родителят представя и документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на учениците и др.

1. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с изяви дарби се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика, чийто състав включва класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, психолог или педагогически съветник, или от специалистите, които обучават или тренират ученика в център за подкрепа за личностно развитие, в Националния дворец на децата или в спортен клуб. Оценяват се конкретните области на изявените дарби и способности.
2. Оценката на индивидуалните потребности на ученици, за които има индикации, че са със специални образователни потребности (СОП), се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика, чийто състав включва психолог, ресурсен учител, класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.
3. Оценката на индивидуалните потребности на ученици в риск се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика, чийто състав включва психолог, класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на ученика и неговата среда.
4. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика, чийто състав включва психолог, класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето или ученика. Оценява се здравословното състояние на ученика и влиянието му върху обучението.

(3) В случай, че училището не може да осигури някой от специалистите по т.2 с изключение на психолога, както и когато за оценката на индивидуалните потребности на учениците са необходими и други специалисти, директорът на училището може да изпрати заявление за осигуряването им от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа за личностно развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.

Чл.30 Срокове за извършване на оценката:

(1) За учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, оценката се извършва в срок до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни.

(2) За учениците с изявени дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но не по-късно от 3 месеца от установяване на потребността от извършване на оценка.

(3) Оценка на индивидуалните потребности на учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи потребност от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.

Чл.31 (1) При извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците специалистите от екипа:

- използват адаптирани за българските условия инструменти;
- вземат предвид образователните и личните постижения на ученика;
- вземат предвид социалното и емоционалното развитие на ученика;
- използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;
- използват събраната до момента информация за ученика от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни ученици, които срещат затруднения в обучението;
- вземат предвид информацията, предоставена от ученика

- ръководители на социални услуги в общността, в случаите, когато ученикът ползва такива, както и от лечебни заведения при необходимост;
- вземат предвид мнението на родителя;
- вземат предвид мнението на ученика - при възможност;
- гарантират достъпа на информация за родителя през всички етапи на оценяващия процес;
- спазват етичния кодекс на училището.

(2) Оценката на учениците се извършва индивидуално от всеки специалист в екипа при отчитане на силните страни и възможностите за участие в образователния процес на ученика.

1. Времето за индивидуалното оценяване на ученик е по преценка на съответния специалист в зависимост от индивидуалните особености и потребности на ученика и е в рамките на съответните срокове по т.10.
2. Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците е функционална.
3. Оценката се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика.
4. Всеки специалист от екипа попълва съответната на неговата компетентност част от Картата за оценка, като отделните части се съгласуват между специалистите и се вписва общо становище за функционирането на ученика и за необходимата допълнителна подкрепа.
5. Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика.
6. Картата за оценка е неразделна част от личното образователно дело на ученика в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование.
7. На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на или ученика.
8. При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на или ученика със специални образователни

потребности, извършена в училището, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на ученика със специални образователни потребности.

(3) В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика, независимо че въз основа на оценките на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование директорът на училището писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане” по настоящия адрес на ученика с цел осигуряване на неговия най-добър интерес.

1. Директорът на дирекция „Социално подпомагане” в срок до 10 работни дни от получаването на уведомлението писмено информира директора на училището за предприетите действия.
2. В случаите по т.1 училището задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на ученика.

(4) Оценката на индивидуалните потребности на ученици, за които има индикации, че са ученици в риск, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на ученика.

1. Оценяват се:
  - история на здравословното състояние на ученика;
  - неблагоприятни условия в средата/ситуацията на ученика;
  - стресови събития в живота на ученика;
  - демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето или ученика.
2. Елементите на оценката включват:
  - 2.1. индивидуални фактори в развитието - използва се Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика, отчита се и разбирането на детето или ученика за проблема;
  - 2.2. фактори в средата на детето или ученика - отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето или ученика;

2.3. подкрепяща среда - отчитат се обкръжението на ученика, общността в училището, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други.

(5) За извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците, които проявяват способности в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и имат постижения, надвишаващи постиженията на техните връстници, се използва информация, предоставена от учители, родители, ученици или получена след изяви на ученика.

(6) В случай че ученици с изяви дарби имат затруднения в обучението по един или повече учебни предмети, на тях може да им бъде извършена оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за преодоляване на обучителните трудности. Оценката се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика.

VI

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.32 Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна.

(1) Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, като:

1. за ученици със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование;
2. ученици в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в училището в сътрудничество с отделите за закрила на детето;
3. ученици с изяви дарби обхваща период от минимум една учебна година;
4. за ученици с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на ученика; при необходимост срокът се удължава в зависимост от здравословното състояние на ученика.

(2) Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на ученика в училището.

Чл.33 Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.
6. Когато на ученици се предоставя допълнителна подкрепа в системата на училищното образование, на тези ученици не се предоставя такава дейност в други услуги, включително в социални услуги по ЗСП и ППЗСП.

Чл.36 Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от училището чрез план за подкрепа по чл. 187, ал. 3 от ЗПУО, изготвен за ученик от ЕПЛР.

1. Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето или ученика, като му се предоставя копие от него при поискване.
2. Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика.

Чл.37 (1) Работата с ученик по конкретен случай е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика.

(2) Работата по конкретен случай се основава на оценката на индивидуалните потребности и е насочена към учениците в риск, а в някои случаи, определени от екипа и учениците със специални образователни потребности и учениците с изяви дарби.

(3) Работата по конкретен случай се осъществява от екипа за подкрепа за личностно развитие при съгласуване и координиране на действията му с водещия на случая в отдела за закрила на детето.

1. Членовете на екипа може да участват в интердисциплинарна екипна работа със специалисти от социални услуги в случаите, когато ученикът ползва такива, или с други специалисти, включително медицински, които осигуряват здравната грижа за ученика.
2. Водещият на случая по т. 1 координира работата си със специалистите от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика и със специалистите по т. 2 и развива отношения на доверие с детето или ученика.

(4) Работата по конкретен случай включва:

- формулиране на случая;
- оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
- определяне на цели и действия, насочени към детето или ученика;
- изготвяне на план за подкрепа;
- взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
- оценка на резултатите.

Чл.38 Психо-социалната рехабилитация е комплекс от дейности на екипа за подпомагане на учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на ученици с изявени дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на училищното образование.

(1) Психо-социалната рехабилитация се предоставя на отделен ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности.

(2) Водещ на случая на ученика при предоставяне на психо-социалната рехабилитация в училището е психологът.

(3) Дейностите за психо-социална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на ученика.

Чл.39 Ресурсен учител се осигурява на всеки ученик със специални образователни потребности, за което вследствие на оценката на индивидуалните потребности е установена необходимост от ресурсно подпомагане.

Чл.40 Логопед се осигурява на ученик с идентифицирани потребности от логопедична рехабилитационна работа и терапия.

Чл.41 Психолог се осигурява на ученик с идентифицирани потребности от психологическа подкрепа и терапия, необходимост от директна работа и консултиране.

Чл.42 Социален работник се осигурява за осъществяване на социално-педагогическата работа в училището и за изпълнение на функцията на медиатор между семейството и обкръжението на ученика и образователната институция, с акцент на учениците в риск.

Чл.43 Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители, които са част от екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците със СОП в училище.

(1) Ресурсното подпомагане се провежда индивидуално и/или групово съгласно плана за подкрепа на всеки ученик със специални образователни потребности.

(2) Ресурсното подпомагане може да включва:

- адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности;
- осигуряване на помощни средства и технологии за пълноценно участие в образователния процес;
- съвместна работа с учителя по съответния учебен предмет и ресурсния учител при провеждането на урока;
- терапевтична подкрепа на ученици със специални образователни потребности;
- консултиране на учителите по отношение на изграждането на подкрепяща среда в училището;
- осигуряване на обучение чрез алтернативни форми на комуникация;
- обучение в полезни умения и подготовка за самостоятелен живот;
- осъществяване на дейности в класната стая с цел приемане и приобщаване на учениците със специални образователни потребности.

(3) Ресурсното подпомагане може да бъде преустановено с решение на екипа за подкрепа за личностно развитие след преглед на напредъка в развитието на ученика и/или постигане на целите в плана за подкрепа, и след подадено заявление от родителя.

(4) За осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП, в срок до 10 септември директорът на училището подава информация до

регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование-област Бургас с искане за осигуряването му, като посочва видовете специалисти за ресурсното подпомагане.

Чл.44 (1) Допълнителна подкрепа за личностно развитие и ученици с изявени дарби включва:

- осигуряване на възможности за работа с ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
- осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
- осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област - науки, технологии, изкуства, спорт;
- осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви - състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;
- осигуряване на възможности за включване в програми и проекти, насочени към стимулиране на изявите и подобряване на постиженията на децата и учениците;
- провеждане на летни академии, тематични семинари, дискуссионни клубове и други;
- осигуряване на възможности за издаване на специализирана литература с практическа и теоретическа насоченост, включително разработки на ученици;
- сътрудничество с висши училища, културни институции и Българската академия на науките за подкрепа на даровити деца и ученици;
- отпускане на стипендии за отличен успех или при достигане на призови места на национални и международни олимпиади и състезания при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

(2) Допълнителна подкрепа се предоставя на ученици с трайни способности и постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година.

(3) Допълнителната подкрепа се определя от екипа за подкрепа за личностно развитие по предложение на учителя, който преподава на ученика по съответния учебен предмет, или на специалист в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и се осъществява съгласно план за

подкрепа, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

Чл.45 (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) в училището се създава със заповед на директора за конкретен ученик - със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

(2) В състава на екипа задължително участват психолог. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на ученика. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. (3) Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа.

(4) В работата на екипа на ученика участва родителят, а при необходимост - и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие.

(5) Екипът провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от три заседания - в началото на учебната година, в края на първия и на втория учебен срок. Родителят се запознава с графика.

1. Задължителните три заседания са редовни, когато на тях присъстват всички членове на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове на екипа.
2. При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извън определения график.
3. Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждането на извънредното заседание с писмо, по имейл или в телефонен разговор.
4. Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание.
5. За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол, подписан от лицето, водещо протокола, и от психолога.

(6) Екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика осъществява работата с ученик по конкретен случай. За конкретни дейности от плана за подкрепа при необходимост могат да бъдат привлечени външни за училището специалисти.

Чл.46 (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика освен посочените функции в чл. 189, т. 1 - 4 ЗПУО изпълнява и следните функции:

1. определя необходимия инструментариум за извършване на оценката на индивидуалните потребности на ученика и определя правила за работата си;
2. проучва документите и информацията за ученика;
3. обсъжда проведената оценка и наблюденията на всеки член от екипа и формулира общо решение за предоставяне на допълнителна подкрепа в протокол от заседанието;
4. информира директора на училището за взетото решение за предоставяне на допълнителна подкрепа;
5. определя вида и формата на обучение на ученика въз основа на оценката на индивидуалните му потребности;
6. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности при необходимост разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми по един или повече учебни предмети за ученици със специални образователни потребности и за ученици с изявени дарби, съответно по чл. 95, ал. 1, т. 1 и 2 ЗПУО за учебната година;
7. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми за ученици със специални образователни потребности и с множество увреждания; в случай че учениците се обучават в центрове за специална образователна подкрепа, индивидуалните учебни планове и програми се разработват в сътрудничество между училището и центъра за специална образователна подкрепа;
8. проследява напредъка в развитието на ученика два пъти през учебната година и при необходимост внася промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, който е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на ученика;

9. извършва консултативна дейност с учениците, с учителите, с родителите за приемане и приобщаване на учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания в училището;
10. изготвя доклади за дейността на екипа до директора на училището, съответно в 7дневен срок след края на първия учебен срок и в 10-дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година.

(2) Всеки специалист от състава на екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретен ученик може да участва в повече от един екип.

V

ИНДИВИДУАЛНИ УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ИНДИВИДУАЛНИ УЧЕБНИ ПРОГРАМИ НА УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ И НА УЧЕНИЦИ С ИЗЯВЕНИ ДАРБИ

Чл.47 (1) За ученици със специални образователни потребности и за ученици с изявени дарби, които се обучават в дневна, индивидуална, комбинирана или в дуална форма на обучение, при необходимост се разработва индивидуален учебен план въз основа на училищния учебен план.

(2) Индивидуалният учебен план разпределя учебното време между учебните предмети или модули за придобиване на училищната подготовка.

Чл.48 Според потребностите, възможностите и способностите на учениците със специални образователни потребности и на учениците с изявени дарби в индивидуалния учебен план се допуска:

1. отсъствие в раздел А на учебния предмет физическо възпитание и спорт, когато обучението на ученика по него е невъзможно и това е доказано с медицински документ;
2. отсъствие в раздел А и/или в раздел Б на учебни предмети, когато обучението на ученика по тях е невъзможно и въз основа на медицински документ екипът за подкрепа за личностно развитие е препоръчал съответните предмети да не се изучават - за учениците със специални образователни потребности;

3. намален брой учебни часове по един, по повече или по всички учебни предмети, като намаляването в средната степен на образование не може да бъде повече от 70 на сто за всеки отделен учебен предмет.

Чл.49 (1) Индивидуалният учебен план съдържа:

1. наименованията на учебните предмети/модули и седмичния брой часове по учебни предмети/модули;
2. пояснителни бележки за отразяване на особеностите по прилагането му. В пояснителните бележки към индивидуалния учебен план се определят:
  - място за провеждане на обучението - в училище, в център за специална образователна подкрепа, в домашни условия или в стационарни условия в лечебно заведение;
  - календарен график на обучението по дати и часове;
  - специфичните методи на обучение, включително формите и методите за проверка и оценка, когато има такива специфики;
  - учебните предмети от индивидуалния учебен план, по които ще бъдат изготвени индивидуални учебни програми.

(2) Индивидуалният учебен план се разработва за учебна година.

Чл. 50 (1) За обучението по всеки учебен предмет от индивидуалния учебен план на ученик с умствена изостаналост и множество увреждания педагогическите специалисти, които водят съответните учебни часове разработват въз основа на оценката на индивидуалните му потребности индивидуални учебни програми.

(2) Индивидуалните учебни програми се утвърждават от директора на училището съдържа: кратко представяне на учебната програма;

1. очаквани резултати от обучението по учебния предмет в края на класа за постигане на компетентностите - знания, умения и отношения, в съответствие с индивидуалните потребности и възможности на ученика;
2. учебно съдържание (теми, компетентности, като очаквани резултати от обучението, нови понятия); препоръчително процентно разпределение на задължителните учебни часове за годината;
3. специфични методи и форми за оценяване на постиженията на учениците;

4. дейности за придобиване на ключови компетентности, както и за развитие на социални и полезни умения за самостоятелен и независим живот.

(3) Индивидуалните учебни програми на учениците със СОП се разработват въз основа на държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, съобразени са с учебните програми по общообразователните учебни предмети и с учебните програми по учебните предмети или модули за професионално образование и обучение и са в съответствие с индивидуалните потребности и възможности на всеки ученик.

Чл.51 (1) Оценяването на учениците със СОП, които се обучават по индивидуални учебни програми, се извършва в съответствие с чл. 120, ал. 7 и 8 ЗПУО и при условието на чл.118, ал. 4 ЗПУО.

(2) Установяването на придобитите компетентности като очаквани резултати от обучението по индивидуалните учебни програми се осъществява от учителите по съответните учебни предмети от индивидуалните учебни планове на учениците в сътрудничество с педагогическите специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в училище.

(3) Родителят се запознава с индивидуалния учебен план и индивидуалните учебни програми, като при поискване му се предоставя копие от тях.

VI

СЪПЪТСТВАЩА ПОДКРЕПА ЗА УЧЕНИЦИ, ПРОПУСНАЛИ ПРИСЪСТВЕНИ УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ ПОРАДИ ЗАБОЛЯВАНЕ

Чл.52 (1) Съпътстваща подкрепа в хода на учебната година се предоставя по отделни учебни предмети под формата на консултации и допълнително обучение за всеки ученик, за който педагогическият специалист е преценил, че има образователен дефицит или по желание на ученик. Подкрепата се осъществява със съгласие на родител/настойник на ученика.

(2) Консултациите или допълнителното обучение за преодоляване на образователни дефицити се осъществяват присъствено или в електронна среда по желание на ученика, със съгласие на родител/настойник.

VI

ПОДДЪРЖАНЕ НА ДОБЪР ПСИХОКЛИМАТ И НАМАЛЯВАНЕ НА СИТУАЦИИТЕ НА НАПРЕЖЕНИЕ, СТРЕС И ДЕЗИНФОРМАЦИЯ ПРИ ОБУЧЕНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА ОТ РАЗСТОЯНИЕ (ОЕСР)

Чл.52 С оглед осигуряване на здравословен психоклимат в училището в условия на ИЕО се прилагат мерки, свързани с работата на колектива и със семейството:

(1) Психологът на училището провежда периодични срещи с колектива на училището за обсъждане на текущата ситуация, свързана с епидемичната обстановка и определяне на психоклимата.

(2) Създаване, обсъждане и приемане на правила за действие в ситуация на ИЕО от Педагогическия съвет на гимназията.

(3) Определяне от Директора на отговорник, който следи спазване на приетите правила за прилагане на мерки в условия на ИЕО.

(4) При констатиране на неспазване на Правилата от страна на член на колектива, ученик/родител, психологът на училището оказва подкрепа на виновното лице чрез разговор за обсъждане на причините и предприемане на мерки за отстраняването им.

(3) 1. Класните ръководители задължително уведомяват родителите, като изпращане на електронни съобщения чрез електронен дневник, електронни приложения и/или електронна поща както следва:

- В началото на учебната година - за създадената организацията, предприетите мерки и за правилата, които следва да се спазват в училището.
- Регулярно – веднъж седмично, за епидемичната ситуация в училището.
- Извънредно - при наличие на болен ученик, учител или служител или промяна в някоя от мерките и правилата в училището.

2. Информират се родителите относно:

- броя на заболелите, от кои класове, респ. с кои класове работят, ако са учители, мерките, които са предприети и предстои да се приемат
- необходимостта и сроковете за превключване на обучение в електронна среда и за възстановяване на присъствения учебен процес.

3. Съобщенията се изготвят с участието на психолог с оглед недопускане на излишно напрежение.

4. При създаване на информацията да се използват само надеждни източници за това като Световна здравна организация и Министерство на здравеопазването.

5. При доказано предоставяне на подвеждаща или на непотвърдена информация на ученици и родители от страна на член на колектива, същият ще бъде подведен под административна отговорност за разпространение на фалшиви новини довели до създаване на излишно напрежение и стрес.

Чл.53 За намаляване на напрежението и стреса сред учители и ученици да се планират провеждане на определен брой часове по учебните предмети, които го позволяват на открито

Чл.54 (1) При преминаване към обучение в електронна среда от разстояние се оказва психологична подкрепа на всички участници в учебния процес за намаляване на напрежението и стреса .

(2) Психологът на училището организира и провежда дейности в електронна среда за осигуряване на добър психоклимат според възрастовите групи на участниците в учебния процес.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящите правила са разработени в съответствие с Наредба за приобщаващото образование и насоките на МОН за обучение и действия в условията на извънредна епидемична обстановка и подлежат на актуализация при промяна в нормативната уредба.
2. Правилата се актуализират при промяна в нормативната база.
3. Към правилата за подкрепа на личностното развитие на учениците е прикрепен план за осъществяването им през учебната 2023/2024г.

ПЛАН ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ПГСАГ „КОЛЪО ФИЧЕТО“ 2023/2024

I. ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Планът е разработен в съответствие с Правила за подкрепа на личностното развитие на ученика в ПГСАГ „ Кольо Фичето“.

Основните цели на плана са: изграждане на позитивен организационен климат, създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, осигуряване на съпътстваща подкрепа за ученици в ОЕСР.

Настоящият план се прилага в присъствена и в електронна среда на обучение.

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИ ЛИЦА/ КООРДИНАТОРИ	ИНДИКАТОРИ	ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛ НЕ- НИЕТО
1. Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса за осигуряване на подкрепа на учениците в гимназията	до 15.09.23г.	Директор	Заповед	
2. Поддържане на добър психологичен климат и намаляване на ситуациите на напрежение, стрес и дезинформация при обучение в присъствена и в електронна среда от разстояние (ОЕСР)	постоянен	Директор, зам. директори, психолог, педагог. съветник	Програми, протоколи	

I. ОБЩА ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ**1. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.**

1.1. Обмяна на информация, опит и добри практики между педагогическите специалисти в училището за екипна работа с учениците.	постоянен	Учители по предмети, Училищен психолог		
1.2. Създаване на подходящ екип и програми за развитие на учениците за конкретен случай.	постоянен	Училищен психолог, кл.ръководители, учители по предмети, координатор	програми	
1.3. Провеждане на срещи за запознаване на родител на ученик по конкретен случай.	постоянен	Училищен психолог, кл.ръководители		
1.4. Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.	постоянен	Училищен психолог, педагог-консултант		

2. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците.

2.1. Определяне на потребности за конкретен ученик от учител по предмет и координатор	постоянен	Координатор	Мотивирано предложение	
2.2. Предложение с график за провеждане на допълнителното обучение до Директора	постоянен	Координатор	Мотивирано предложение	
2.3 Издаване на заповед от Директора за провеждане на обучението и запознаване на родителите на ученика чрез кл. ръководител	постоянен	Директор	заповед	

2.4. След приключване на обучението предоставяне на Директора информация за постигнатия резултат	постоянен	Координатор	доклад	
3. Консултации по учебен предмет.				
3.1. Изготвяне на график за всеки учебен срок за провеждане на консултации по всички предмети във време извън редовните учебни часове, утвърждаване на графика от Директора.	м.септември, февруари	ЗДУД	График, заповед	
3.2. Запознаване на родители и ученици с графика за консултации	м.септември, февруари	ЗДУД, кл.ръководители	училищен сайт	
3.3. Попълване на дневник за проведени консултации от всеки учител	постоянен	ЗДУД	дневник	
4. Допълнителни консултации по учебни предмети				
4.1. Запознаване на родителите на първата родителска среща с възможността за предоставяне на допълнително консултиране на учениците по различните предмети и съпътстваща подкрепа (присъствено или в електронна среда) за ученици, пропуснали присъствени учебни часове, поради заболяване.	м.септември	кл.ръководители		
4.2. Определяна на потребности за допълнителни консултации на конкретен ученик от учител по предмет и координатор	постоянен	Координатор, учители по предмети		

4.3. Предложение с график за провеждане на допълнителното обучение до Директора	постоянен	Координатор	Писмено предложение до директора	
4.4. Провеждане на обучението и запознаване на родителите на ученика с това чрез кл. ръководител	постоянен	Директор	заповед	
4.5. След приключване на допълнителното обучение предоставяне от учителя по предмета на Директора и координатора информация за постигнатия резултат	постоянен	Учител по предмета	доклад	
4.6. Провеждане на съпътстваща подкрепа в хода на учебната година на ученици, пропуснали присъствени учебни занятия поради заболяване, по отделни учебни предмети под формата на консултации и допълнително обучение за всеки един, за който педагогическия специалист е преценил, че има образователен дефицит или по желание на ученик. Подкрепата се осъществява със съгласие на родител/настойник на ученика. Организацията на съпътстващата подкрепа е в съответствие ст.4.1 до 4.5.	постоянен	Координатор, педагог.специалист и		
5. Дейности, свързани с кариерното ориентиране на учениците.				
5.1. Изготвяне на план за кариерно ориентиране на учениците според	м.октомври	Училищен психолог, ръков. Кариерен център	план	

възрастта от VIII до XII класове				
5.2. Провеждане на беседи и срещи с родители , партньорски организации в ЧК по класове за запознаване с различните професии и специалности във ВУЗ.	в съответствие с плана на класния р-л	Класни ръководители съвместно с Кариерен център	Електронни ресурси	
5.3 Участие на ученици от гимназията в инициативи, организирани от Камара на Строителите - ОП Бургас и др., популяризиращи различните професии	през уч.година	Координатор, ръков. Кариерен център		
6. Дейности, свързани със занимания по интереси				
6.1. Проучване желанието на учениците и интересите им за участие в групи за занимания по интереси	постоянен	Класни ръководители, училищен психолог	анкети	
6.2. Създаване на групи за занимания по интереси според резултатите от направеното проучване	м. септември	ЗДУТД		
6.3. Организиране на допълнителни културни, спортни и други дейности и инициативи от Ученическия съвет	постоянен	Ученически съвет		
6.4. Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия-тържества, Конкурси, състезания, концерти, посещения на театрални постановки и др.	постоянен	ЗДУТД, класни ръководители, учители по предмети	Проведени мероприятия	
7. Дейности, свързани с библиотечно-информационно обслужване.				
7.1. Осигуряване на достъп до училищната библиотека и до всички налични информационни	постоянен	Учители, библиотекар		

ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.				
7.2. Организиране на дейности за отбелязване на световни и национални дни, свързани с книгите и четенето.	постоянен	ЗДУТД, учители по БЕЛ	Презентации, плакати	
7.3. Осигуряване на абонамент, учебна и специфична професионална литература по предложение на учителите по общообразователна и професионална подготовка.	октомври	ЗДУТД		
8. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците.				
8.1. Определяне на помещение за отделяне на ученици и възрастни при констатирани грипоподобни симптоми	м.септември	Директор		
8.2. Осигуряване на филтър при пропускателния режим за всяка учебна смяна с цел недопускане на лица с грипоподобни симптоми	постоянен	ЗДУД, мед.сестра		
8.3. Спазване на Правила за обучение и действия в условията на извънредна епидемична обстановка в училището	постоянен	Зам.директори, мед.сестра	Създадени правила	
8.4. Събиране на информация за здравословното състояние на учениците по класове и	постоянен	Кл.ръководители мед.сестра	Проведени консултации	

за проведени медицински изследвания и консултации.				
8.5. Осигуряване на медицински и здравни грижи при необходимост	постоянен	мед.сестра		
8.6. Осигуряване на сигурна и безопасна материално-техническа база	постоянен	Директор, зам.директори		
8.7. Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.	постоянен	мед.сестра, класни р-ли	Проведени беседи	
8.8. Провеждане на тематични инструктажи за безопасни условия на обучение и труд, за спазване на противоепидемичните правила	м.септември	Кл.ръководители,	Инструктажи и списъци с подпис	
8.9. Организиране на мероприятия и участия на учениците в такива, по инициатива на др. институции, свързани със спорт и туризъм, превенция за употреба на наркотични вещества и др. застрашаващи живота и здравето на учениците	постоянен	ЗДУПД, педагогически съветник, психолог		
9. Дейности, свързани с поощряване на ученици с морални и материални награди.				
9.1. Предложения от педагогическите специалисти до Директора за похвала и/или награждаване за високите постижения на отделни	постоянен	Директор, учители по предмети	Мотивирани предложения до директора	

ученици в областта на състезания с професионална насоченост, науката, спорта, изкуството и др., за принос им към развитието на училищната общност				
9.2. Награждаване с грамоти и/или с материални награди на ученици за отличен успех, високи постижения и принос към развитието на училището.	постоянен	Директор	заповед	
9.3. Връчване на похвални писма на родителите на ученици с отличен успех и високи постижения по предложения на кл. ръководители.	постоянен	ЗДУТД		
10. Дейности, свързани с превенция на насилието.				
10.1. Създаване на Координационен съвет за противодействие на насилието (КСПН)	м.септември	Директор		
10.2. Запознаване на ученици и родители с Механизъм за противодействие на насилието.	м.септември	ЗДУПД, кл.ръководители, педагог.съветник	Списъци по паралелки с подписи	
10.3. Провеждане на регулярни срещи с Ръководството на училището и Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаване	постоянен	Директор, председател на КСПН		

на атмосфера на подкрепа и доверие.				
10.4. Анкетиране на учениците за наличието на тормоз в училище с цел изготвяне на оценка на риска на тормоза	м.октомври м.юни	КСПН	анкети	
10.5. Представяне на оценката на риска на педагогически съвет	м.ноември	Председател КСПН		
10.6. Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/насилие и ученици с агресивно поведение	постоянен	КСПН	Протоколи, дневник за регистриране на случаи на тормоз	
10.7. Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на учениците в риск	постоянен	Координатор, уч.психолог, педагог.съветник	протоколи	
10.8. Провеждане на лекции, беседи, презентации на теми , включени в плана на класния ръководител относно противодействие на насилието, агресивните прояви, кибертормоз, ненасилствена комуникация и разрешаване на конфликти, превенция на зависимостите	постоянен	Класни ръководители, уч.психолог, педагог.съветник		
10.9. Сътрудничество с институции, ангажирани с безопасност, образование и обучение на децата	постоянен	Уч.ръководство, уч.психолог, педагог.съветник		
10.10 Ангажиране на ученическия съвет в дейности, насочени към приобщаване на ученици в	постоянен	уч.психолог, педагог.съветник, ученически съвет		

риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото				
10.11. Проучване на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаване на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, емпатия, сътрудничество, екипност	постоянен	уч.психолог, педагог.съветник, класни ръководители		
10.12. Използване на медиатор при разрешаване на конфликти в училище	постоянен	уч.психолог, обучените за това учители		
10.13. Провеждане на вътрешно- училищни консултации на учители за справяне с агресията на учениците.	постоянен	уч.психолог, педагог.съветник		
10.14. Включване на родителите в различни съвместни дейности с цел установяване на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.	постоянен	Класни ръководители		
11. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемно поведение.				
11.1. Провеждане на наблюдения на учениците с цел подобряване на учебната среда и учебните постижения	постоянен	Учители по предмети, уч.психолог		
11.2. Запознаване на учениците с Етичния кодекс и правилника за дейността на училището	м.септември	Класни ръководители		

11.3. Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците	постоянен	Учители по предмети, класни ръководители		
11.4. Създаване на добра практика за зачитане на напредъка и успехите на учениците	постоянен	Учил. ръководство, учители по предмети, класни ръководители	награди, грамоти, похвални писма до родителите	
11.5. Провеждане на дискусии и беседи с учениците в ЧК на тема, свързана с мотивацията на съвременните ученици.	постоянен	Класни ръководители, педагогически съветник		
11.6. Прилагане на конкретни мерки за подобряване на дисциплината в часовете с цел осигуряване на благоприятна атмосфера на работа: - Спазване на етични норми на поведение; - Взаимното уважение като основен принцип на отношенията учител-ученик и Ученик-ученик; - Изготвяне и спазване на критериите за оценяване; - Спазване на умерената дистанция учител-ученик; - Иновативни методи на преподаване; - Осъществяване на своевременна обратна връзка и конкретни препоръки от учителите по всички предмети; - Отчитане на напредъка на ученика.	постоянен	Учители по предмети		

11.8. Осигуряване на консултации по отделните предмети.	постоянен	Учители по предмети		
11.9. Отчитане на индивидуалния напредък в обучението на всеки ученик и за придобитите компетентности-знания, умения и отношения	постоянен	Учители по предмети		
11.10. Установяване на силните страни на всеки ученик и на индивидуалните нагласи по отношение на ученето и участието в живота на общността	постоянен	Класни ръководители, уч.психолог		
11.11. Събиране и предаване на информация към Координатора за ученици със затруднения в усвояването на учебния материал по отделни учебни дисциплини и изготвяне на план за личностна подкрепа в случаите, в които за ученика се планира допълнителна подкрепа	постоянен	Координатор, учители по предмети, класни ръководители		
11.12. Консултиране на ученика и/или родителите с уч. психолог с цел преодоляване на проблемното поведение на ученика	постоянен	Координатор, уч.психолог		
11.13. Включване на ученика в група за повишаване на социални умения за общуване и разрешаване на конфликти	постоянен, при необходимост	уч.психолог		
11.14. Насочване на ученика към занимания,	постоянен	уч.психолог, класни ръководители		

съобразени с неговите интереси и потребности				
11.15. Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество)	постоянен	Координатор, уч.психолог, класни р-ли	Декларации за съгласие	
11.16. Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразени с неговите желания и възможности	постоянен	уч.психолог, класни р-ли		
11.17. Осигуряване на условия за включване на ученици с проблемно поведение в дейности и инициативи, основани на подхода „връстници обучават връстници”	целогодишен	уч.психолог, ученически съвет		
11.18. Налагане на санкции на учениците с проблемно поведение, съгласно ЗПУО и Правилника за дейността на училището; изготвяне на индивидуални програми за обща педагогическа, психологическа и социална подкрепа на съответните ученици.	постоянен	Координатор, класни р-ли, уч.психолог	Заповед, програми подкрепа	
12. Дейности, свързани с превенция на обучителните затруднения.				
12.1. Провеждане на наблюдения и тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците по отделни учебни предмети	постоянен	Учители по предмети, класни р-ли	Тестове, протоколи	
12.2. Диагностициране на дефицитните области на учениците с обучителни затруднения	постоянен	Учители по предмети, уч.психолог	Оценъчни карти	

12.3. Събиране и предаване на конкретна информация от класните р-ли към координатора относно ученици със затруднения и при необходимост изготвяне на план за личностна подкрепа.	постоянен	Координатор, уч.психолог, класни р-ли	доклади	
12.4. Внася на предложение до директора за създаване на екип за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР) на ученик при констатирана необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие	постоянен, при необходи- мост	координатор		
12.5. ЕПЛР осигурява допълнителна подкрепа на нуждаещия се ученик със съгласие на родителите му	постоянен	Ръководител на ЕПЛР		
II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА				
2.1. Обсъждане с учители и кл, ръководител на съответния ученик (със СОП или изявени дарби), техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието му в дейността на класа	постоянен	Координатор	Писмени анализи, протоколи	
2.2. Разработване на индивидуален учебен план	постоянен	ЕПЛР Координатор	и Заповед, програми	

и уч. програми за конкретния ученик				
2.3. Създаване на ЕПЛР за конкретния ученик – със СОП или с изявени дарби	постоянен	Директор	заповед	
2.4. Оценка на индивидуалните потребности на ученика и изготвяне на план за подкрепа. Запознаване и предоставяне на копие от него на родителя чрез кл. ръководител	постоянен	Ръководител на ЕПЛР	Оценъчни карти	
2.5. Осигуряване на ресурсно подпомагане или др. вид специалист на ученик със СОП след оценка на индивидуалните му потребности от	постоянен	Директор, Координатор	Заповед, доклади	
2.6. Координиране дейността на всички екипи за подкрепа на личностното развитие.	постоянен	Координатор		
2.7. Съхраняване на документите на всеки ученик, за който е сформиран и работи екип за подкрепа на личностно развитие.	постоянен	Координатор		

III. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Прилага се при извънредна епидемиологична обстановка (ИЕО)

1. Психологът на училището провежда периодични срещи с колектива на училището за обсъждане на текущата ситуация, свързана с епидемичната обстановка и определяне на психоклимата.

2. Класните ръководители регулярно уведомяват родителите чрез изпращане на електронни съобщения за епидемичната обстановка на територията на училището. Съобщенията се изготвят съвместно с училищния психолог с оглед недопускане на напрежение.
3. При преминаване към обучение в електронна среда от разстояние координаторът организира дейности за оказване на психологична подкрепа на всички участници в учебния процес за намаляване на напрежението и стреса.
4. Психологът на училището организира и провежда дейности в електронна среда за осигуряване на добър психоклимат според възрастовите групи на участниците в учебния процес.
5. Координаторът изготвя представя на педагогически съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващо образование в училището през учебната 2023/2024 година.

Изготвили:

Ангелина Меранзова-Велянова – зам.директор УТД

Кремена Маркова – зам.директор УПД

Гергана Йосифова – педагогически съветник